

فعل معلوم و فعل مجهول

هدف: شاگردان متن درس را بخوانند، بنویسند، با فعل معلوم و مجهول بیشتر آشنا شوند.

پرسش‌ها

?

○ کدام فعل‌ها را تا به حال خوانده اید؟

فعل معلوم: آن است که فاعل یا کننده کار در آن معین و آشکار باشد؛ مانند:

- پروین آمد.
- ناصر کتاب را آورد.
- شریف به مکتب رفت.

در سه جمله فوق پروین، ناصر و شریف کننده کار اند.

فعل مجهول: آن است که فاعل یا کننده کار معین و معلوم نباشد و فعل به مفعول

نسبت داده شده باشد؛ یعنی فاعل فعل مجهول ذکر نشده، به جای آن مفعول اصل

جمله را تشکیل دهد؛ به گونه مثال:

○ آهنگ خوانده شد.

○ شیشه شکست.

در دو جمله‌ی که نوشته شده کننده کار (فاعل فعل) معلوم نیست؛ یعنی مشخص

نیست که کی آهنگ را خواند؟ چه کسی شیشه را شکست؟

○ متن درس را خاموشانه بخوانید.

○ یک شاگرد متن درس را در مقابل هم‌صنفان با آواز بلند بخواند.

○ یک شاگرد فعل‌های معلوم و مجهول درس را روی تخته نوشته بخواند.

○ دو شاگرد جمله‌های (پروین آمد)، (ناصر کتاب را آورد) و (شریف مکتب رفت) را روی

تخته بنویسند و دو شاگرد دیگر فعل‌های آن‌ها را مشخص نموده، جمله‌ها را با آواز بلند

بخوانند.

○ فعل معلوم را تعریف کنید.

○ فعل مجهول به کدام فعل گفته می‌شود؟

○ این جمله کدام فعل را نشان می‌دهد؟ (آهنگ خوانده شد)

به دوستان بگو

○ فعل معلوم: آن است که فاعل یا کننده آن معین و آشکار باشد.

○ فعل مجهول: آن است که فاعل یا کننده کار معین و معلوم نباشد.

کارخانه گی

با استفاده از مثال‌های متن، پنج جمله در کتابچه‌های خود بنویسید که فعل معلوم و

مجهول در آن به کار رفته باشد.